NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

NÁPADY • NÁMĚTY • INSPIRACE

NEJEN PRO VYCHOVATELKY ŠKOLNÍCH DRUŽIN

NÁPADY • **NÁMĚTY** • INSPIRACE

NEJEN PRO VYCHOVATELKY ŠKOLNÍCH DRUŽIN

Vybraly a uspořádaly Jitka Rydvalová a Jana Deduchová

Národní institut pro další vzdělávání
2019

© Národní institut pro další vzdělávání, 2019
ISBN 978-80-7578-010-2

Formování osobnosti mladých lidí neprobíhá jen v lavicích

Jako rodiče i pedagogové si často klademe otázku, jaká je dnešní generace dětí a mladých lidí – generace žijící v relativním blahobytu, s široce otevřenými materiálními i finančními možnostmi pro realizaci vzdělání, rozvinutí nadání a osobních zájmů, cestování i pracovního uplatnění. Ale také generace strádající často nedostatkem času rodičů, přehlcená informacemi, kdy je často obtížné se orientovat, co je, či není pravda, co je podstatné, a co nikoliv. V době převládající virtuální komunikace podporujeme pozitivní vztah, ohleduplnost a úctu dětí k druhým lidem a snažíme se v nich rozvíjet také manuální dovednosti a tvořivost. Vedle samotné rodiny sehrává důležitou roli v budování těchto hodnot a pozitivních životních postojů škola a především zájmové vzdělávání, školní družiny a kluby.

Národní institut pro další vzdělávání se snaží již řadu let poskytovat profesní podporu vychovatelkám školních družin a školních klubů, ale i ostatním pracovníkům v zájmovém vzdělávání, např. formou nabídky kvalitního vzdělávání, konzultacemi, metodickým vedením, sdílením zkušeností či vzájemným učením. Každoročně pořádané celostátní semináře vychovatelek a vychovatelů školních družin a školních klubů se staly nejen platformou pro sdílení zkušeností a informací, ale také místem, kde je možné se navzájem motivovat a prezentovat konkrétní výrobky a dobré nápady pro práci s dětmi.

To bylo také impulsem pro vytvoření této sbírky návodů, které lze využít nejen v zájmovém vzdělávání, ale mohou být inspirací třeba i pro učitelky při pracovní či výtvarné výchově, pro rodiče a pro ostatní zájemce o tvořivé aktivity.

Mgr. et Mgr. Helena Plitzová, ředitelka NIDV

U nás doma

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- různé druhy krabiček
- lékařské špachtle
- nanukové tyčky
- korkové zátky
- lepidlo Herkules
- tavná pistole
- nůžky
- štětec
- kelímek na vodu
- čtvrtka
- barevné papíry

- karton
- temperové barvy
- samotvrdnoucí hmota
- brčko, semínko dýně, korálky a jiný odpadový materiál podle fantazie

Stručný popis práce:

1. Rozložíme si krabičky a další odpadový materiál. Se zapojením vlastní fantazie rozvrhneme a rozmístíme materiál, který máme k dispozici.
2. Jednotlivé krabičky, špachtle, tyčky a podkladový karton natřeme temperovou barvou.
3. Sestavíme a slepíme Herkulem plot z tyček a lavičku.
4. Korkové nohy lavičky přilepíme tavnou pistolí.
5. Mezitím si vytvarujeme ze samotvrdnoucí hmoty hlavičky k postavičkám.
6. Necháme hlavy vytvrdnout.
7. Hlavičkám domalujeme obličeje.
8. Nalepíme je tavnou pistolí na korek a přilepíme ruce z korálků.
9. Temperovou barvou nabarvíme čtvrtku na červeno.
10. Po zaschnutí složíme v půlce sedlovou střechu.
11. Podle šablony předkreslíme strom, psa a obvodový plot.
12. Vystřihneme.
13. Vše nabarvíme temperovou barvou.
14. K domečku vystřihneme z barevného papíru tvar oken a dveří a nalepíme.
15. Tavnou pistolí přilepíme střechu.
16. Do korku vytvoříme dírku a zasuneme brčko.
17. Na konci brčka tavnou pistolí přilepíme semínko dýně.
18. Po zaschnutí všechny komponenty rozmístíme na podkladový karton a zafixujeme opět tavnou pistolí.

Bc. Libuše Břeňová

Základní škola Kostomlaty nad Labem, Školní 402, okres Nymburk

Loutky

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- dřevěná vařečka
- temperové barvy
- zbytky látky
- bílá samotvrdnoucí hmota

- tavná pistole
- jehla, nit
- nůžky
- kelímek na vodu
- štětec
- šablony (tvar těla)
- oči
- vatelín
- stuha
- fixy

Stručný popis práce:

1. Vařečku nabarvíme bílou temperovou barvou.
2. Necháme uschnout.
3. Z bílé samotvrdnoucí hmoty vymodelujeme čenich a rohy.
4. Necháme schnout – vytvrdnout.
5. Podle šablony si na látku předkreslíme tělo loutky.
6. Vystřihneme a sešijeme zadním stehem po obvodu s vynecháním otvoru na krk.
7. Vystřihneme z látky uši a další zdobicí tvary.
8. Na vařečku postupně tavnou pistolí lepíme čenich, uši, oči, rohy, vousy.
9. Podle potřeby domalujeme detaily temperovými barvami nebo fixami.
10. Na vařečku navlékneme tělo z látky a v oblasti krku jej přilepíme k vařečce tavnou pistolí.
11. Na závěr uvážeme pod krkem mašli.

Potom už můžeme hrát s dětmi pohádku...

Bc. Libuše Břeňová

Základní škola Kostomlaty nad Labem, Školní 402, okres Nymburk

Čarodějnický učeň

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- čtvrtka A3
- šablony
- špejle
- sisalový provázek
- nůžky
- temperové barvy
- kelímek na vodu
- štětec
- tavná pistole
- tuhé lepidlo
- fixy

Stručný popis práce:

1. Podle šablony na čtvrtku obkreslíme a vystřihneme tvar trychtýře (tělo), kolečko (obličej, klobouk) a obdélník (kniha).
2. Trychtýř slepíme tavnou pistolí.
3. Nasuneme od špičky děravé kolečko.
4. Zafixujeme tavnou pistolí.
5. Natřeme tělo čaroděje a klobouk temperovými barvami.
6. Necháme zaschnout.
7. Na druhé kolečko nakreslíme obličej.
8. Obdélník přehneme a popíšeme jako knihu.
9. Na konec špejle nalepíme tavnou pistolí cca 3 cm sisalového provázku a roztřepíme.
10. Tuhým lepidlem nalepíme pod klobouk obličej.
11. Tavnou pistolí nalepíme z jedné strany knihu a z druhé strany koště.

Bc. Libuše Břeňová

Základní škola Kostomlaty nad Labem, Školní 402, okres Nymburk

Betlém

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- bílá čtvrtka
- polystyrenová kulička (různé průměry – hlavy, tělo ovečky)
- jutový provázek
- lepidlo Herkules
- tavná pistole a náboje
- nožík, nůžky
- pytlovina
- ovčí rouno přírodní barvy
- dále různé kelímky či tuby, které lze použít jako studnu, nádobu na vodu, lavičky apod.

Stručný popis práce:

Postavy:

1. Ze čtvrtky si vyrobíme stočením základ těla – kornout (kužel), spoj přilepíme tavnou pistolí.
2. Do polystyrenové koule uděláme menší otvor, zakápneme lepidlem a napíchneme na kornout.
3. Omotávame provázkem tak, že začneme na hlavě a pokračujeme až na konec

kornoutu (hlava je nejnáročnější, tělo jde snadno), provázek si nestříháme, ale odmotáváme přímo z klubka.
4. Postupně si vždy natřeme kousek lepidlem – lepidla musí být přiměřené množství a rovnoměrně nanesené.
5. Takto připravený „korpus“ postavy necháme zaschnout.
6. Postavičkám vyrobíme dle fantazie pláště, pokrývky hlavy, vousy z ovčího rouna …, které přilepíme tavnou pistolí (tady je dobrá pomoc dospělého).

Ovečka:

1. Větší polystyrenovou kouli rozřízneme ostrým nožem na dvě polokoule.
2. Kudrlinky – motáme v ruce tak, že začátek spirály si slepíme tavnou pistolí a potom omotáváme provázek do spirály přiměřené velikosti.
3. Spirálky postupně přilepujeme na tělo ovečky.
4. Hlavu vytvoříme z malé polystyrenové kuličky, kterou omotáme provázkem jako hlavy postaviček, a ze smyčky vytvoříme uši.
5. Hlavu přilepíme pomocí tavné pistole k tělu.

Rumpál:

1. Základ vytvoříme z kulaté krabičky (zde od chipsů).
2. Natřeme lepidlem a omotáváme provázkem.
3. Z klacíků nebo kartonových trubiček vytvoříme boční „stojiny“.
4. Džber je vytvořen z minikelímku (od mastičky), který je opět omotán pomocí lepidla a provázku. Džber zavěsíme na studnu pomocí provázku.
5. Závěrečnou kompletaci provedeme tavnou pistolí.

V naší družině máme tento betlém, ke kterému ještě patří chlév, jesličky, lavičky, stromky a další postavičky, jako součást vánoční výzdoby a postavičky dále postupně přidělláváme.

Pavla Čivrná

Základní škola T. G. Masaryka Poděbrady, Školní 556, okres Nymburk

Letní námořnický svícínek

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- lékařské špachtle (7 ks)
- nanukové tyčky rovné (2 ks)
- akrylové barvy – bílá a modrá
- lepidlo Herkules
- čajová svíčka (v našem případě ozdobná, ale stačí obyčejná)
- provázek
- tavná pistole
- kousek kartonu
- mušle, kamínky, dekorační písek, popř. další dekorace dle fantazie

Stručný popis práce:

1. „Nanečisto“ vyzkoušíme sestavit podklad ze špachtlí.
2. Natřeme lepidlem nanukové tyčky z jedné strany.
3. Na lepidlem natřené tyčky naskládáme kolmo lékařské špachtle.
4. Natíráme střídavě špachtle po 1 ks – bílá, modrá, bílá...
5. Necháme zaschnout, mezitím si připravíme rybku.
6. Tvar ryby vystřihneme z kartonu.
7. V místě „šupin“ omotáme provázkem, zajistíme lepidlem.
8. Zaschlou destičku omotáme v jednom místě cca 3x dokola.
9. Zdobíme dle vlastní fantazie dekoračním materiálem.

(Dekorační písek lze lepit do větší vrstvy lepidla, ale čajovou svíčku, mušle apod. doporučuji lepit tavnou pistolí.)

Pavla Čivrná

Základní škola T. G. Masaryka Poděbrady, Školní 556, okres Nymburk

Zimní sněžítko

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- šroubovací sklenička od přesnídávky
- fimo hmota (1/3 balíčku)
- třpytky
- glycerin (lze koupit v lékárně)
- vteřinové lepidlo
- tavná pistole

Stručný popis práce:

Nejprve si připravíme sněhuláka:

1. Velikost/šířka sněhuláka musí být taková, aby postavička prošla hrdlem skleničky.
2. Zpracujeme hmotu a vymodelujeme 3 kuličky postupné velikosti.
3. Dále dvě malé kuličky – ruce.
4. Spojíme k sobě – vytvoříme sněhuláka.
5. Dotvoříme dle fantazie: oči, nos, klobouk (fimo růžové a šedé).
6. Zkontrolujeme, zda všechny díly dobře drží.
7. Ujistíme se, že sněhulák projde otvorem skleničky.
8. Pečeme v troubě dle návodu na fimo hmotě – sněhulák vytvrdne.

Dokončení:

1. Lahvičku a víčko umyjeme a zbavíme etikety.
2. Do středu víčka přilepíme tavnou pistolí sněhuláka.
3. Skleničku naplníme vodou asi do 3/4 výšky.
4. Přidáme dvě lžičky glycerinu (způsobí pomalejší padání sněhu – třpytek).
5. Nasypeme přiměřené množství třpytek (mohou být různé barvy).
6. Špejlí promícháme.
7. Do šroubovacího závitu víčka kápneme vteřinové lepidlo (zabráníme nechtěnému otevření skleničky).
8. Víčko se sněhulákem opatrně zašroubujeme (sněhulák bude hlavou dolů).
9. Skleničku otočíme dnem vzhůru.

Levnější varianta:
Do víčka můžeme nalepit menší borovicovou šišku nebo drobnou hračku.

Jana Deduchová

ZŠ a MŠ Mníšek, Oldřichovská 198, Mníšek

Káča

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- 1x CD
- bílý papír A6
- fixy
- nůžky
- knoflík s kovovým očkem
- lepicí tyčinka
- tavná pistole

Stručný popis práce:

1. Na bílý papír obkreslíme CD i jeho vnitřní otvor.
2. Vystřihneme po obvodě a střed.
3. Dle fantazie vybarvíme (točením CD vzniknou zajímavé barevné variace).
4. Na jednu stranu CD přilepíme lepicí tyčinkou vybarvené papírové kolo (velikost vybarveného kola je shodná s velikostí CD).
5. Do středového otvoru CD přilepíme knoflík (vlastní knoflík bude na pomalované straně, kovové očko bude na rubové straně CD).
6. Necháme zaschnout.
7. Káču roztáčíme pomocí knoflíku.

Velmi oblíbená činnost u nás v družině. Můžeme pořádat soutěž, která káča se vydrží točit co nejdéle nebo která je po roztočení barevně nejzajímavější.

Jana Deduchová

ZŠ a MŠ Mníšek, Oldřichovská 198, Mníšek

Podzimní sova

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- podzimní barevné listy
- celofánový sáček se dnem
- izolepa
- nůžky
- zbytky barevného kartonu
- lepicí tyčinka
- tavná pistole

Stručný popis práce:

1. Na podzimní procházce nasbíráme spadané barevné listí.
2. Čerstvě nasbíraným listům odstřihneme řapíky.
3. Listy naplníme celofánový sáček do tří čtvrtin jeho výšky – listy trochu pěchujeme, aby budoucí sova na dně dobře stála.
4. Prázdnou část sáčku přeložíme a ohneme.
5. Zajistíme dvěma kousky izolepy.
6. Naplněný sáček trochu dotvarujeme.
7. Sáček na několika místech propíchneme špendlíkem (zabráníme zapařování).
8. Z kartonu vystřihneme dvě kolečka o průměru 5 cm a dvě kolečka o průměru 2 cm (použijeme jinou barvu kartonu).
9. Vystřihneme zobák.
10. Spárujeme oči: na větší kolečka nalepíme menší kolečka.
11. Kraje větších koleček nastříháme směrem do středu.
12. Černou fixou domalujeme středy očí.
13. Tavnou pistolí přilepíme na lícovou stranu naplněného sáčku oči a zobák.
14. Vybereme přiměřeně velké dva listy na uši a dva listy na křídla sovy.
15. Listy přilepíme pomocí tavné pistole.
16. Lze doplnit dalším přírodním materiálem dle fantazie.

Jana Deduchová

ZŠ a MŠ Mníšek, Oldřichovská 198, Mníšek

Paní JARA

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- čtvrtka formátu A3
- voskovky
- temperové barvy
- paleta/podložka
- silnější štětec

Stručný popis práce:

1. Připravíme si pracovní plochu – igelitový ubrus.
2. Na čtvrtku formátu A3 nakreslíme voskovkami obličej (tvar hlavy, oči, nos, tváře, ústa).
3. Na paletu vymáčkneme temperovou barvu (typickou pro dané roční období).
4. Barvu lehce naředíme vodou.
5. Pomocí štětce přeneseme na ruku.
6. Ruku opakovaně (dle fantazie) otiskujeme okolo hlavy.
7. Další barvou vymalujeme oči.

Hana Hladká

Základní škola Na Příkopech 895, Chomutov

Větrné elektrárny na horách

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- 5x barevné papíry A6, vhodné na origami
- čtvrtka formátu A3
- nůžky
- pastelky/barvy/prašné křídy
- lepidlo na papír

Stručný popis práce:

1. Složíme jednotlivé různě veliké větrníky z bílého nebo barevného papíru (nižší gramáže) dle návodu origami.
2. Pastelkami/barvami/prašnými křídami namalujeme na bílou čtvrtku krajinu dle ročního období – jaro, podzim. Vyplníme celý formát čtvrtky.
3. Větrníky umístíme na zkoušku do krajiny.
4. Větrníky přilepíme lepidlem na papír.

Hana Hladká

Základní škola Na Příkopech 895, Chomutov

Panáček v pohybu

Papírový mobil. Práce doporučená pro skupinu více dětí.

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- 4 proužky balicího papíru 1,5 cm x 30 cm
- 6 proužků bílého papíru 1,5 cm x 20 cm
- pevný papír (čtvrtka, karton) na výrobu hlavičky
- barevný papír (na proužky vlasů)
- lepidlo na papír
- nůžky
- pastelky
- silon

Stručný popis práce:

1. Nastříháme 4 pruhy balicího papíru (šíře 1,5 cm, délka pruhů 30 cm).
2. Dva proužky na počátku překladu přilepíme k sobě.
3. Následně překládáme proužky kolmo přes sebe.
4. Na konci opět přilepíme k sobě.
5. Opakujeme i s dalšími 2 proužky.
6. Takto vytvoříme 2 nožičky.
7. Nastříháme 6 proužků bílého papíru (šíře 1,5 cm, délka 20 cm).
8. Dále pokračujeme stejně jako u předchozích proužků.
9. Vzniknou nám 2 ruce a tělo.
10. Ze všech částí složíme panáčka.
11. Jednotlivé části panáčka lehce slepíme k sobě.
12. Připravíme hlavu – vystřihneme kolečko z bílé čtvrtky nebo kartonu.
13. Pastelkami vybarvíme.
14. Nastříháme 20 proužků papíru (šíře 1 cm, délka 10 cm). Barevnost proužků necháme na fantazii dětí.
15. Kraje přilepíme k hlavě.
16. Volné části proužků natočíme na tužku – vlasy se budou vlnit.
17. Pomocí vlasce zavěsíme panáčka do prostoru. Proudění vzduchu způsobí jeho pohyb.

Hana Hladká

Základní škola Na Příkopech 895, Chomutov

Perníková chaloupka

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- kartonová krabice od velké kopírky nebo chladničky apod.
- karton na vystřihování perníčků a k výrobě komínu a kočičky
- hnědý balakryl
- bílá a černá tempera
- zlatý celofán
- štětce
- izolepa
- tavná pistole
- řezák, nůžky

Stručný popis práce:

1. Krabici v horní části otevřeme a slepením vytvoříme střechu.
2. Střechu lepíme širokou izolepou.
3. Z kartonu vystřihneme nebo vyřežeme tvary perníčků.
4. Krabici a perníčky natřeme Balakrylem.
5. Perníčky ozdobíme (malujeme) bílou temperou.
6. Ornamenty na chaloupce zdobíme též bílou temperou.
7. Z kartonu vystřihneme a ohýbáním zformujeme komín.
8. Vystřihneme a namalujeme kočku.
9. Perníčky lepíme tavnou pistolí od spodní části chalupy směrem nahoru, asi třetinou je překládáme přes sebe.
10. Stejně postupujeme u střechy.
11. Přilepíme komín.
12. Černou temperou namalujeme dveře s panty a práh, nezapomeneme na okna.
13. Do oken vlepíme zlatý celofán – v chaloupce se svítí.
14. Chaloupku dozdobíme bílou temperou dle libosti.
15. Nakonec posadíme za komín kočku.

Hezké je pohrát si s okolní dekorací podle ročního období nebo příležitosti.

Dana Hospodková

Základní škola Chotěboř, Smetanova 745, okres Havlíčkův Brod

Okénka

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- destička s vylamovacími okénky, která zbyde po vylomení hracích karet nebo jiných komponentů z deskových či karetních her
- čtvrtky
- pastelky, tužky, fixy
- lepidlo nebo tavná pistole
- provázek

Stručný popis práce:

1. Destičku s vylomenými okénky přiložíme na čtvrtku a jednotlivá okénka obkreslíme.
2. Destičku odložíme a pracujeme pouze se čtvrtkou s obkreslenými okénky.
3. Zvolíme téma, např. léto, pohádka apod., a kreslíme do všech okének.
4. Původní destičku přilepíme na čtvrtku tak, aby se okénka přesně překrývala a obstřihneme po celém obvodu. Obstřihnout můžeme již v bodě 1.

Na zadní stranu připevníme provázek a můžeme pověsit na zeď jako obrázek.

Dana Hospodková

Základní škola Chotěboř, Smetanova 745, okres Havlíčkův Brod

Malby na brusný papír

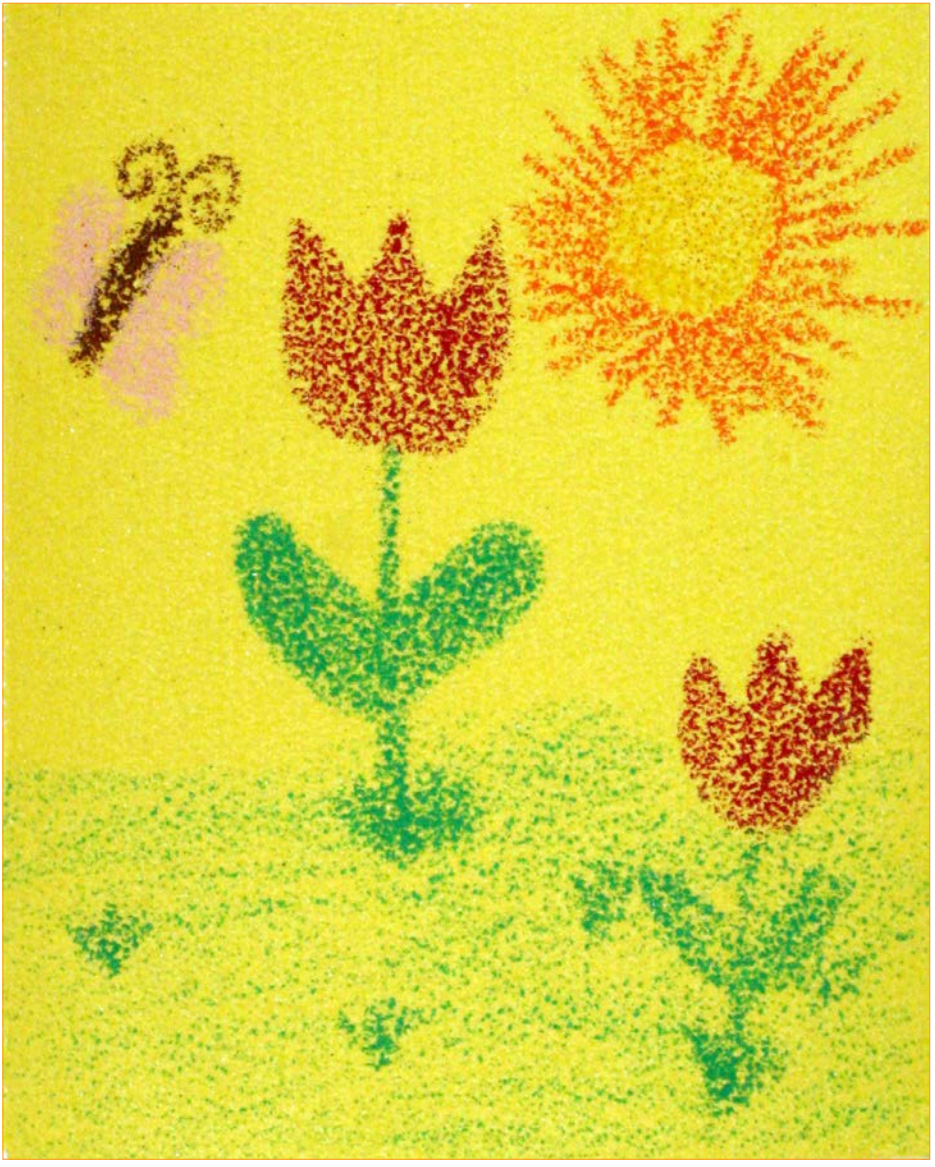

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- brusný papír – čím hrubší, tím těžší práce, ale efektnější výsledek
- nůžky
- voskovky

Stručný popis práce:

1. Vystřihneme vhodný tvar brusného papíru.
2. Barevnými voskovkami malujeme obrázek.

Na jaře a v létě malujeme barevnými voskovkami na žlutý papír.
V zimě bílými voskovkami na černý papír.
Na červený papír malujeme černými voskovkami například peklo.

Kateřina Klímová

ZŠ Frýdek-Místek, Komenského 402, Frýdek-Místek

Závěsy z „látkového“ papíru

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- čtvrtka formátu A4
- látky
- tekuté lepidlo Herkules
- houbička na roztírání lepidla
- nůžky
- barevné stužky
- tenké fixy
- lněný provázek
- děrovačka

Stručný popis práce:

1. Lepidlo rozetřeme na čtvrtku pomocí houbičky (vytvoří se velmi tenká vrstva, papír se tak nezvlní).
2. Nalepíme látku.
3. Z druhé strany kartonu přilepíme také látku (může být jiný vzor).
4. Zatížíme.
5. Necháme několik hodin dobře zaschnout a můžeme začít tvořit.
6. Obkreslíme nebo nakreslíme tužkou obrysy ptáčků, květinek apod.
7. Vystřihneme.
8. Černým fixem dle fantazie dokreslíme (oči, křidélka).
9. Děrovačkou vytvoříme jednu/dvě dírky.
10. Do horní dírky provlečeme stuhu na zavěšení.
11. U ptáčka do dolní dírky provlékneme lněný provázek a uvážeme na půl (nožičky).
12. Na konci provázků (nožiček) uvážeme uzlík.

Kateřina Klímová

ZŠ Frýdek-Místek, Komenského 402, Frýdek-Místek

Relaxační housenky z PET víček

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- PET víčka – 20 kusů
- lepicí pohyblivé oči – 2 kusy
- 1 barevná malá bambulka
- středně velké bambulky
- chlupaté drátky
- hrubý provázek
- tavná pistole
- lihový fix černý
- nůžky
- vrtačka

Stručný popis práce:

1. Do 18 kusů víček navrtáme do středu dírky.
2. Víčka navlékneme na provázek.
3. Z každé strany uvážeme 3–4 uzlíky.
4. Na oba konce přilepíme tavnou pistolí plná víčka (zakryjeme tím uzly).
5. Na hlavičku lihovou fixou nakreslíme pusu.
6. Nalepíme pohyblivé oči.
7. Tavnou pistolí nalepíme čumáček a tykadla z chlupatého drátku.
8. Na tělo housenky přilepíme tavnou pistolí bambulky nebo chlupaté drátky.

Kateřina Klímová

ZŠ Frýdek-Místek, Komenského 402, Frýdek-Místek

Zaječí rodinka

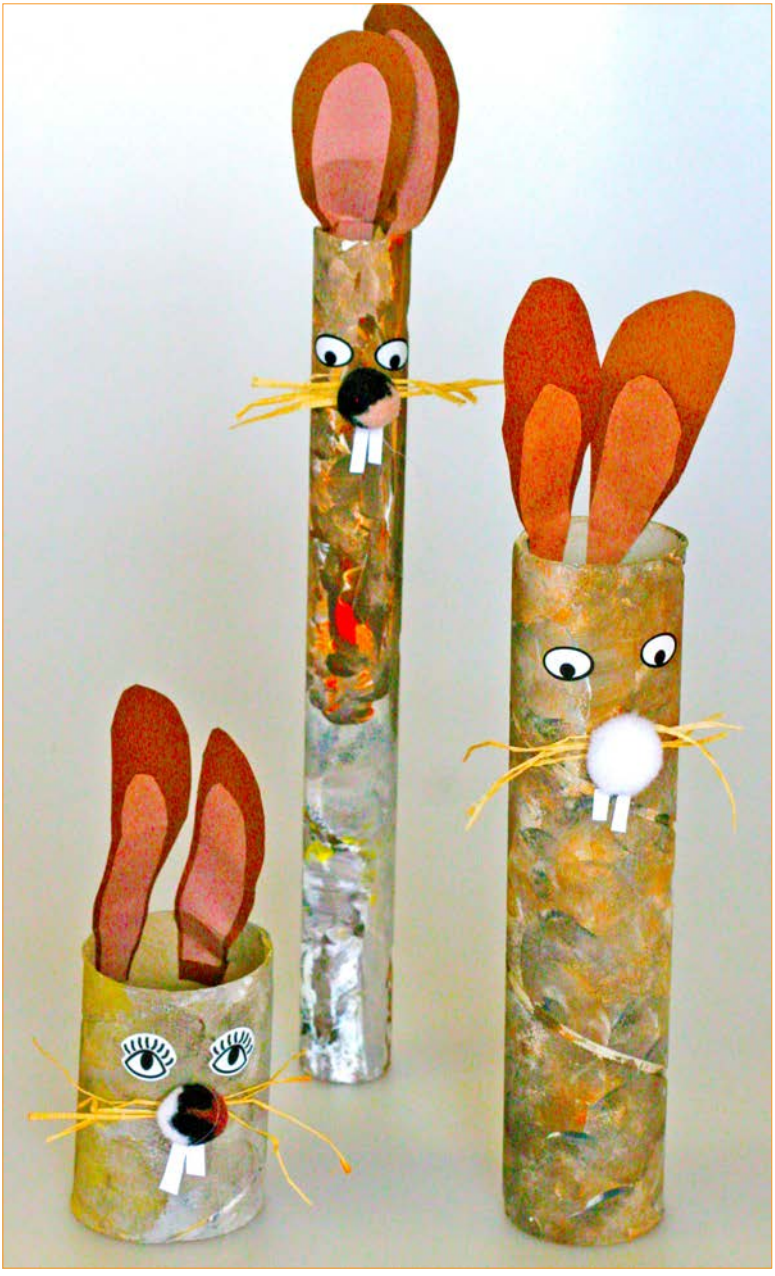

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- roličky od papírových utěrek, potravinářské fólie apod.
- temperové barvy
- houbičky na tupování
- lepicí oči
- bambulky na nosánky
- přírodní lýko na vousky
- barevný papír
- tavná pistole
- lepidlo
- nůžky

Stručný popis práce:

1. Návod je určen pro výrobu jednoho zajíce.
2. Ruličku (tělo) natupupujeme pomocí houbičky temperovými barvami.
3. Necháme zaschnout.
4. Na bílý papír nakreslíme černou fixou oči.
5. Vystřihneme.
6. Na tělo nalepíme oči, nosánek a vousky.
7. Vystřihneme ouška a zuby a přilepíme.

Kateřina Klímová

ZŠ Frýdek-Místek, Komenského 402, 738 01 Frýdek-Místek

Antistresový balonek

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- nafukovací balonek (1–2 kusy)
- hrubá mouka (asi 20 dkg)
- provázek
- 3 barevná pírka
- lihové fixy

Stručný popis práce:

1. Do nafukovacího balonku pomocí trychtýře nasypeme hrubou mouku. (Pokud se bojíme protržení balonku, vložíme dva balonky do sebe).
2. Provázkem obvážeme a zavážeme na pevno dva uzly.
3. Pod uzel přivážeme 3 barevná pírka.
4. Obličej nakreslíme lihovými fixy.

Lilija Maťažová

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, Mladá Boleslav III

Tomahawk (sekera)

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- rulička od papírových utěrek
- bílá čtvrtka formátu A4
- nůžky
- lepidlo na papír
- 10 korálků (záleží na velikosti ruličky)
- provázek
- tavná pistole
- peříčko
- černá fixa
- popřípadě kousek kůže

Stručný popis práce:

1. Čtvrtku přeložíme na polovinu.
2. Nakreslíme tvar ostří a přidáme obdélníček velikosti 1/2 obvodu ruličky.
3. Daný tvar vystřihneme.
4. Namažeme lepidlem na papír.
5. Olepíme ruličku a slepíme k sobě obě části ostří.
6. Na provázek navlékneme korálky a svážeme (délka provázku jako obvod ruličky).
7. Tavnou pistolí provázek připevníme k vrchní části sekery.
8. Na konec peříčka naneseme tavnou pistolí trošku lepidla.
9. Peříčko zastrčíme do dírky jednoho korálku.
10. Nakonec rukojeť dokreslíme dle fantazie černým fixem.
11. Hotový výrobek můžeme ještě dozdobit kousky kůží atd.

Lilija Maťažová

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, Mladá Boleslav III

Indiánský náhrdelník

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- provázek 0,7 m
- korálky (dřevěné, skleněné, nastřihané z brček, písmenkové)
- barevné peří, 3 ks
- lepidlo Herkules nebo tavná pistole

Stručný popis práce:

1. Na provázek navlékáme různé druhy korálků (dřevěné, skleněné, nastřihané z brček, písmenkové).
2. Provázek svážeme.
3. Konce pírek namočíme do lepidla Herkules nebo použijeme tavnou pistoli (zajistíme tak, aby pírko nevypadlo).
4. Nasuneme konce pírek do dírek jednotlivých korálků.

Lilija Maťažová

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, Mladá Boleslav III

Kolo – motorka

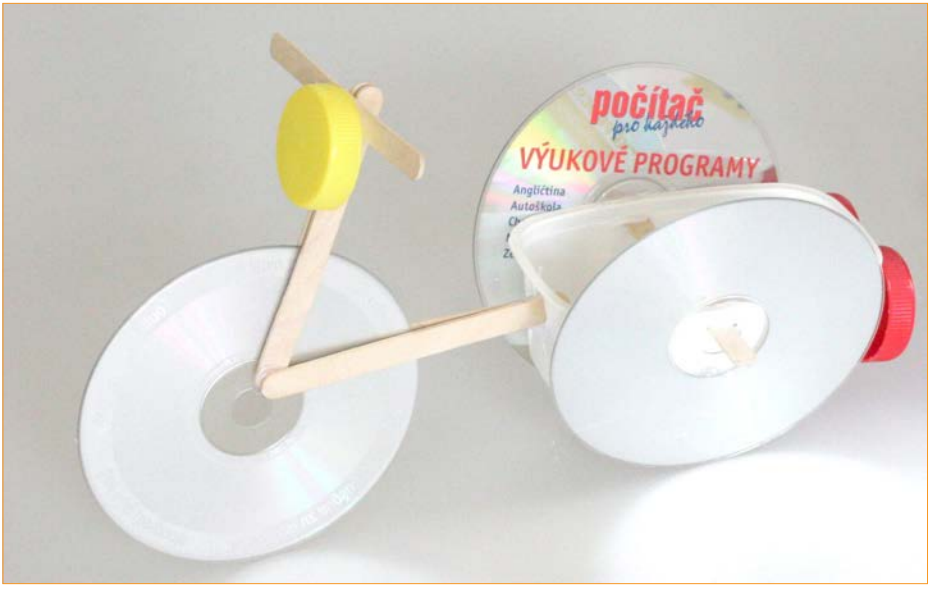

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- 6x střední dřevěná špachtle
- 3x použité CD
- vanička od tvarohu
- červená a žlutá víčka od PET lahví
- tavná pistole

Stručný popis práce:

1. K přednímu kolu (CD) přitavíme stejným způsobem z obou stran špachtli.
2. V přední části a po stranách vaničky uděláme otvory.
3. Jednu špachtli protáhneme prostředkem vaničky a nasuneme kola (CD), která přitavíme tavnou pistolí.
4. Do přední části vaničky zastrčíme připravené přední kolo a přitavíme.
5. Dotvoříme řídítka: na přední kolo nalepíme ještě dvě špachtle šikmo nahoru.
6. Potom na ně přitavíme řídítka a žluté víčko.
7. Vzadu na vaničku připevníme dvě červená víčka.

Lilija Maťažová

Základní škola Mladá Boleslav, Dukelská 1112, Mladá Boleslav III

Ptáček

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- keramická hlína
- podložka z kartonu
- mistička s vodou – na zvlhčování hlíny a rukou
- šlikr – „hliněné lepidlo“ (zbytky hlíny rozmíchané s vodou)
- tužší štětec na šlikr, jemnější na glazuru
- transparentní glazura, barevné glazury
- jehla nebo odřezávací nožík na vykrajování

Stručný popis práce:

1. Na podložce vyválíme hliněné válečky.
2. Stáčíme od středu do spirály, potíráme šlikrem a lehce přitlačujeme k sobě.
3. Vytvarujeme hřebínek, ocásek, zobáček a očičko z kuličky.
4. Přilepované části zdrsníme naškrábáním obou styčných ploch.
5. Potřeme šlikrem, přilepíme a lehce přitlačíme k sobě.
6. Hotový výrobek minimálně 1 týden schne.
7. Po vyschnutí opatrně potřeme transparentní glazurou.
8. Barevnou glazurou domalujeme peříčka, hřebínek, zobáček a očičko.
9. Necháme den vyschnout.
10. Výrobek vypalujeme v keramické peci.
11. Chceme-li ptáčka pověsit jako obrázek, tavnou pistolí přilepíme poutko z provázku.

Keramickou hlínu lze nahradit samotvrdnoucí hmotou, kterou necháme po vytvoření výrobku ztvrdnout. Potom malujeme akrylovými barvami.

Vladimíra Palivcová

Základní škola, Pohůrecká 382/16, České Budějovice 5

Jablíčko s červíkem

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- malé jablko
- keramická hlína
- podložka z kartonu
- mistička s vodou – na zvlhčování hlíny a rukou
- váleček
- mikrotenový sáček nebo potravinářská fólie
- šlikr – „hliněné lepidlo“ (zbytky hlíny rozmíchané s vodou)
- tužší štětec na šlikr, jemnější na glazuru
- odřezávací nožík

Stručný popis práce:

1. Jablko obalíme sáčkem/fólií.
2. Na podložce vyválíme z hlíny dostatečně velký plát silný cca 1 cm.
3. Plátem obalíme jablko – namáčíme ruce ve vodě.
4. Necháme lehce zaschnout.
5. Zatím ze zbytků hlíny vytvoříme 1–2 červíky, lístek a stopku.
6. Obalené jablko z jedné třetiny odkrojíme.
7. Hrany uhladíme.
8. Necháme zaschnout.
9. Opatrně vyndáme jablko a sáček/fólii.
10. Hotový výrobek necháme 2 týdny vyschnout.
11. Po vyschnutí natřeme barevnou glazurou jak jablíčko, tak červíka, stopku a lístek.
12. Vypálíme v keramické peci.

Vladimíra Palivcová

Základní škola, Pohůrecká 382/16, České Budějovice 5

Mistička ve tvaru ruky

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- mistička s vodou – na zvlhčování hlíny a rukou
- jehla nebo odřezávací nožík na vykrajování
- pytlovina nebo prostírání
- šlikr – „hliněné lepidlo“ (zbytky hlíny rozmíchané s vodou)
- miska (přiměřené velikosti)
- tužší štětec na šlikr, jemnější na glazuru
- keramická hlína
- podložka z kartonu
- váleček
- vykrajovátko – srdíčko
- potravinářská fólie
- barevná glazura

Stručný popis práce:

1. Válečkem vyválíme silnější plát – cca 1,5 cm, velikosti ruky.
2. Na plát položíme látku/prostírání.
3. Válečkem obtiskneme strukturu.
4. Odstraníme látku/prostírání.
5. Na plát položíme ruku (prsty mírně od sebe).
6. Vykrajovací jehlou vyřízneme tvar ruky.
7. Ze zbytku plátu vykrojíme formičkou srdíčko.
8. Odstraníme zbytek hliněného plátu.
9. Ostré hrany ruky a srdíčka uhladíme.
10. Přilepovanou část srdíčka zdrsníme naškrábáním.
11. Potřeme šlikrem a přilepíme.
12. Lehce přitiskneme.
13. Misku vyložíme potravinářskou fólií.
14. „Keramickou ruku“ vložíme opatrně do misky. (Hloubka a tvar misky určí zaoblení prstů ruky).
15. Ruku necháme v misce vyschnout min.1 týden.
16. Opatrně vyjmeme ruku z misky a natřeme glazurou.
17. Vypálíme v keramické peci.

Vladimíra Palivcová

Základní škola, Pohůrecká 382/16, České Budějovice 5

Zajíček

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- stará chlupatá prstová rukavice, 1 ks
- vata, buničina na vycpání (dle velikosti rukavice)
- nit
- jehla
- provázek
- nalepovací pohyblivé oči
- chlupatý drátek, 1 ks
- růžová bavlnka

Stručný popis práce:

1. Tři prsty (palec, malíček a prsteníček) vtáhneme do rukavice.
2. Otvory po nich zašijeme.
3. Rukavici naplníme ze 2/3 vatou (buničinou).
4. Vytvarujeme hlavičku.
5. Svážeme provázkem nebo sešijeme.
6. Můžeme převázat barevnou stuhou a uvázat mašličku.
7. Ze zbývající třetiny rukavice vytvoříme krk.
8. Nalepíme pohyblivé oči.
9. Chlupatý drátek rozdělíme na tři části.
10. V půli přišijeme růžovou bavlnkou k hlavě (vzniknou vousy).

Irena Piewaková

ZŠ s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky
Plynárenská 2953/6, Teplice

Motýlci

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- PET láhev, různé hladké plastové průhledné obaly
- nůžky
- šablona motýla, papír na kreslení
- úzká fixa černá
- staré barevné laky na nehty, barvy na sklo, lihové fixy
- tavná pistole
- kolíčky
- drátek

Stručný popis práce:

1. Z PET láhve vystřihneme spodní rovnou část plastu (většinou je pod etiketou).
2. Vytiskneme si šablonu motýlka nebo si nakreslíme obrys.
3. Šablonu vložíme pod vystřižený kus plastu a obkreslíme pomocí černé úzké fixy.
4. Vzniklého motýlka vybarvíme dle fantazie pomocí laků nebo barev na sklo.
5. Po zaschnutí vystřihneme.
6. Promáčkneme křidélka tak, aby uprostřed vznikla ploška (tělíčko).
7. Na tuto plošku z rubové strany přilepíme tavnou pistolí kolíček nebo drátek, záleží, kam motýlka chceme umístit.

Motýlka můžeme použít jako dekoraci na květinu nebo ho „přicvakneme“ k zácloně.

Irena Piewaková

ZŠ s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky
Plynárenská 2953/6, Teplice

Mikuláš a čert

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- samotvrdnoucí modelovací hmota
- akrylová barva, lihová fixa
- stojánek: dlouhý silný drát – podstavec (asi 25 cm)
- slabší drát – ruce (asi 20 cm)

- staré látky, hadry: chlupatina, semiš, 2 ks
- vlna
- tavná pistole
- nalepovací pohyblivé oči
- ozdobný drátek – stříbrný na řetěz (10 cm)
- další dekorační materiál

Stručný popis práce:

1. Návod je neutrální – čert/Mikuláš.
2. Ze samotvrdnoucí hmoty vytvarujeme hlavu s krkem a dvě ruce.
3. Do krku uděláme špejlí dírku (upevnění na podstavec).
4. Dírky uděláme i do rukou (upevnění k drátu).
5. Necháme vytvrdnout.
6. Můžeme nabarvit hlavu i ruce (nejlépe akrylovou barvou).
7. Po zaschnutí nalepíme pohyblivé oči (případně namalujeme lihovou fixou).
8. Z vlny nastříháme a vytvoříme vousy a vlasy.
9. Tavnou pistolí přilepíme k hlavě.
10. Ze silného drátu si vyrobíme podstavec (kruhový základ a delší rovná část jako tělo).
11. Na podstavec v horní části namotáme slabší drát tak, aby zůstaly stejně dlouhé konce (budoucí ruce).
12. Necháme 2 cm prostor na krk a napíchnutí hlavy.
13. Z látky si vystřihneme obdélník – kožich/plášť, který přeložíme napůl, (široký tak, aby schoval ruce – slabší drát).
14. Uprostřed překladu vystřihneme malý otvor.
15. Oba obdélníky navlékneme na připravený podstavec.
16. Přilepíme nebo pevně přivážeme k drátu (podstavci).
17. Do dírky u krku kápneme trochu lepidla z tavné pistole a nasadíme hlavu na drát.
18. Do dírek v rukou kápneme malé množství lepidla z tavné pistole a vsuneme drátky budoucích rukou.
19. K jedné ruce přilepíme ozdobný drát (řetěz).

Postavičku lze dle fantazie dozdobit, upravit.

Irena Piewaková

ZŠ s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky
Plynárenská 2953/6, Teplice

Obal na psací potřeby

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- tvrdší papír (zadní list náčrtníku, zadní list z kalendáře)
- zbytek pevnější látky nebo tapety
- tvrdé barevné papíry
- sešívačka
- centrofix, fixy
- lepidlo Herkules

Stručný popis práce:

1. Zadní část obalu vystřihneme z tvrdého papíru.
2. Podle papírového tvaru vystřihneme zadní i přední část vcelku z tapety (pevné látky).
3. Na papírovou zadní část tento látkový díl přilepíme.
4. Přední část přehneme nahoru dopředu a sešívačkou po okrajích k sobě přicvakneme.
5. Okraje ozdobíme centrofixem tak, aby pouzdro vypadalo jako obšité – naznačíme stehy.
6. Dotvoříme, dozdobíme pomocí papíru a fixů dle fantazie.

Pouzdro též můžeme sešít prostehováním nebo zahrádkovým stehem. Použijeme jehlu a vyšívací bavlnku.

Zdeňka Polášková

Základní škola a Mateřská škola Leskovec, okres Vsetín

Indiánský telefon (vrčicí dřívko)

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- dřevěná destička 12 x 5 cm
- pilka
- smirkový papír
- provázek 1 m dlouhý
- fixy, barvy na vyzdobení

Stručný popis práce:

1. Z dřevěné desky vyřízneme šestiúhelník – velikost cca 12 x 5 cm, všechny hrany jsou zkosené.
2. V jedné špičce vyvrtáme otvor pro provázek.
3. Připravenou destičku opracujeme smirkovým papírem dohladka.
4. Vyzdobíme dle fantazie fixy, akrylovými barvami nebo můžeme vzor i vypálit pájkou.
5. Otvorem provlečeme provázek a uvážeme dva uzly.
6. Zůstane nám asi metr dlouhý provázek.

Při roztáčení destičky za konec provázku začne destička vydávat vrčivý zvuk.

Zdeňka Polášková

Základní škola a Mateřská škola Leskovec, okres Vsetín

Jarní zahrádka

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- mřížka na gobelín cca 15 x 40 cm
- vlna (bavlnka) na sešití
- dekorační materiál – klacíky, látky, sušené (umělé) květiny, dekorační sláma, tráva
- tavná pistole
- fixy

Stručný popis práce:

1. Mřížku stočíme do kroužku a sešijeme.
2. Zdobíme podle fantazie a dostupného materiálu.
3. Šikovnější děti mohou dekoraci vyšít bavlnkou.
4. Všechny ozdoby lepíme tavnou pistolí.

Zdeňka Polášková

Základní škola a Mateřská škola Leskovec, okres Vsetín

Harry Potter – loutky

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- houba na mytí tabule (hlava a dlaně loutky)
- silonky 3x
- chemlon
- molitanová drť
- látka na oblečení
- středová tyč (dřevěná, kovová, plastová)
- latex
- temperové barvy
- tavná pistole
- červená a žlutá vlna (loutka Harry a Ron)
- jehla, nit

Stručný popis práce:

Hlava loutky

1. Vložíme houbu na mytí tabule do silonky a uvážeme uzel.
   SILONKU NESTŘÍHÁME, NECHÁME ZBYTEK NA TĚLO.
2. Načrtneme si na houbu tužkou obličej, který budeme vyšívat – vše kreslíme větší, abychom po vyšití měli dostatečně velké oči, nos a ústa.

3. Obličej šijeme předním stehem a opakujeme dvakrát, aby byl obličej více vyklenutý.
4. Do středu hlavy zasuneme středovou tyč loutky.
5. Latex smícháme s oranžovou barvou a celý obličej touto barvou potřeme, nezapomeneme na strany a spodní část loutky (brada), necháme zaschnout.
6. Temperovými barvami vybarvíme oči a ústa.
7. Nastříháme chemlon na delší části (lépe se s nimi pracuje) a tavnou pistolí přilepíme na hlavu (doporučuji, aby práci s tavnou pistolí prováděla paní vychovatelka – je nutné vlasy přimáčknout k hlavě, když je lepidlo ještě teplé; děti pomáhají podávat a dělají vše ostatní).
8. Vlasy ostříháme na požadovanou délku.

Dlaně loutky

1. Houbu na mytí (tvar půlkruhu) zabalíme do silonky a nití vyšijeme prsty.
2. Dlaně natřeme latexem s oranžovou barvou stejně jako hlavu.

Tělo loutky

1. Molitanovou drtí naplníme silonku pod hlavou, středová tyč prochází celým tělem, pod břichem, kde vychází konec tyče, použijeme tavnou pistoli a konec zalepíme.
2. Snažíme se naplnit břicho co možná nejvíce, bez vzduchových mezer, břicho tak lépe drží tvar.
3. Stejným způsobem naplníme 4 nohavice ze silonek (pouze hledíme na velikost – 2x ruce, 2x nohy).
4. Ruce a nohy k břichu přišijeme.

Oblečení

1. Oblečení šijeme podle rozměrů loutky, každá loutka je trochu jiná, záleží na míře naplnění břicha a rukou.
2. Břicho pokryjeme bílou látkou, přišijeme, není třeba šít celé triko.
3. Na kabát šijeme nejprve vestičku a rukávy samostatně, nakonec je sešijeme.
5. Hotové kalhoty navlékneme na nohy a přišijeme k břichu.
6. Kabát navlékneme na ruce a přišijeme na ramenou.
7. Po přišití kabátku přišijeme dlaně k rukám.
8. Upleteme šálu, kde střídáme červenou a žlutou barvu po 8–10 řádcích.

Lucie Stejskalová

Základní a základní umělecká škola, Husova 349/19, Ústí nad Labem

Vyplétané srdce (obrázek z hřebíků a nití)

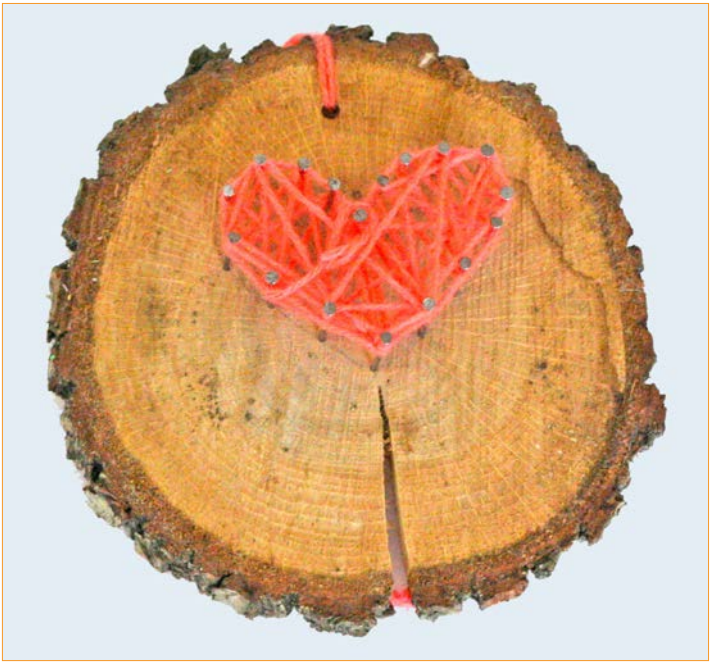

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- dřevěná deska (v tomto případě uříznutý plát dřeva z kmene stromu)
- podložka
- hřebíky
- kladívko
- barevné bavlnky nebo vlna
- tužka nebo papír s předlohou
- nůžky

Stručný popis práce:

1. Na dřevěnou desku nakreslíme tužkou tvar (v tomto případě srdce). Dobrý tip: Místo přímého kreslení na dřevo je možné použít i papír s nakreslenou předlohou, který na desku připevníme dvěma hřebíky v krajních bodech (na desce pak nejsou vidět čáry po tužce).
2. Zatloukáme hřebíky po obvodu nakresleného obrázku. Je dobré použít pevnou podložku pod výrobek, aby se zabránilo poškození nábytku při zatloukání hřebíků do desky.
3. Při použití papírové předlohy nastává chvíle, kdy ji vytrháme nebo opatrně vystříháme.
4. Nachystáme si bavlnku, pevně uvážeme k jednomu z hřebíků a stále napnutou ji začneme proplétat mezi hřebíky (systematicky nebo jak to přijde pod ruku). Nejlepší je „objet“ nejprve celý obrázek po obvodu a pak vyplétat vnitřek.
5. Jakmile jsme spokojeni s výpletem, bavlnku opět pevně uvážeme kolem jednoho z hřebíků a konec ustřihneme. Uzlík můžeme zafixovat lepidlem.

Renata Šmoldasová

Základní škola Jeseník, Bukovice, Nábřežní 413/28

Pokladnička na peníze

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- krabice/plechovka s víčkem
- barevné papíry
- nůžky
- lepidlo
- ozdobné raznice

Stručný popis práce:

1. Změříme výšku krabice.
2. Nastříháme pruhy barevného papíru (mohou být různé šíře).
3. Nalepíme pruhy na krabici – tak, aby lícovaly s vrchem a dnem krabice.
4. Případné přesahy odstřihneme.
5. Pomocí raznic vyrazíme libovolné tvary (motýlky, kytičky, kolečka).
6. Jednotlivé výseky přilepíme na krabici. Nebo krabici pomalujeme a dozdobíme dle vlastní fantazie.
7. V horním víčku vyřízneme otvor na vhazování mincí.

Drahomíra Vlčková

Školní družina při ZŠ Dukelská, Strakonice

Ptáček z roličky

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- vatová kulička 2,5 cm
- 2,5 cm široká ролička, průměr 5 cm
- barva dle vlastního výběru
- barevný papír libovolné barvy
- kousek žlutého papíru
- peříčka, 5 ks
- pohyblivé oči, 2 ks
- nůžky
- lepidlo nebo tavná pistole
- silná jehla
- provázek

Stručný popis práce:

1. Natřeme roličku a vatovou kuličku barvou dle vlastní volby.
2. Necháme zaschnout.
3. Do roličky propíchneme silnou jehlou otvor pro budoucí zavěšení ptáčka.
4. Z provázku vytvoříme „oko“.
5. Pohlídáme si, aby oko bylo ve středu horní části (z důvodu vyváženého zavěšení).
6. Na žlutý papír nakreslíme nožičky a zobák.
7. Na barevný papír obkreslíme obvod roličky 2krát a křídla taktéž.
8. Vše vystřihneme.
9. Tavnou pistolí přilepíme boky tělíčka.
10. Dále křídla a hlavičku.
11. Na hlavu přilepíme zobák a oči.
12. Na vršek hlavy přilepíme tavnou pistolí peříčka.
13. To samé na zadní část těla.

Drahomíra Vlčková

Školní družina při ZŠ Dukelská, Strakonice

Slepička

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- skleněná žárovka
- konopný provázek nebo vlna
- lepidlo Herkules
- 2 pohyblivé oči (malé)
- hnědý papír, 3 proužky 10 cm x 1 cm (nejlépe pečicí)
- červená plsť nebo barevný papír
- nůžky
- 10 cm drátku na nožičky
- tavná pistole

Stručný popis práce:

1. Pozor na bezpečnost,pracujeme s tenkým sklem!
2. Na spodní skleněnou část žárovky naneseme trochu lepidla.
3. Provázek stočíme do malého kroužku a přimáčkneme na lepidlo.
4. Necháme chvíli zaschnout.
5. Pokračujeme: natřeme pruh žárovky lepidlem.
6. Omotáváme provázkem (provázek klademe těsně vedle sebe).
7. Takto pokračujeme dále, až celou žárovku včetně závitu omotáme.
8. Omotanou žárovku necháme zaschnout (nejlépe 24 hodin).
9. Nastříháme z hnědého papíru 3 proužky 10 cm dlouhé a 1 cm široké (na ocas).
10. Proužky přehneme na půl a přilepíme tavnou pistolí.
11. Z červené plsti nebo silného papíru vystřihneme zobák a hřebínek.
12. Připravíme dva kusy pohyblivých očí.
13. Měkčí drátek namažeme lepidlem a omotáme provázkem.
14. Necháme zaschnout.
15. Drátek rozdělíme na polovinu a vytvarujeme nožičky.
16. Všechny díly přilepíme tavnou pistolí k tělu slepičky.

Drahomíra Vlčková

Školní družina při ZŠ Dukelská, Strakonice

Kvetoucí stromy – jaro

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- bílá čtvrtka A4
- nůžky
- papírové kapesníky
- temperové barvy
- lepidlo Herkules
- tavná pistole
- umělé květinky nebo květy z krajky

Stručný popis práce:

1. Pomocí talíře nakreslíme na čtvrtku kolečko (můžeme použít kružítko).
2. Vystřihneme.
3. Jednotlivé papírové kapesníky rozložíme a následně zkroutíme.
4. Vytvoříme „provázky“ různé délky.
5. Provázky nalepíme lepidlem na čtvrtku do požadované podoby stromu (kmen a větve).
6. Necháme zaschnout.
7. Pomocí temperových barev natřeme stromy a pozadí obrázku (oblohu, trávu…) podle fantazie.
8. Necháme zaschnout.
9. Připravíme květy: vystříháme je z krajky nebo použijeme umělé.
10. Květy nalepíme (umělé drží hůř, lepíme je tavnou pistolí).

Takto můžeme vytvořit sadu čtyř ročních období.

Irena Volfová, DiS.

Základní škola Truhlářská, Karlovy Vary

Kvetoucí česnek

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- bílá polystyrenová koule o průměru 6 cm
- vatové tyčinky
- modrá temperová barva (osvědčila se i barva ve spreji)
- lepidlo Herkules
- špejle (silnější, výtvarnické, ale není podmínkou)
- proužek zeleného krepového papíru
- čtverce zeleného papíru 5 cm x 5 cm
- tavná pistole

Stručný popis práce:

1. Vatové tyčinky rozstřihneme na polovinu.
2. Jednu po druhé namočíme do lepidla a napícháme do koule až po vatovou část (namáčíme pouze ten kousek tyčinky, kde není vata, aby nám držela lépe v kouli).
3. Kouli napíchneme na špejli (špejli také můžeme namočit do lepidla, lépe drží).
4. Po zaschnutí pomocí modré tempery natřeme celý „květ“ (osvědčila se nám barva ve spreji, ale je dražší).
5. Necháme zaschnout.
6. Špejli (stonek) omotáme proužkem zeleného krepového papíru.
7. Na začátku a na konci zajistíme lepidlem.
8. Vytvoříme listy – ze zeleného papíru naskládáme „harmoniku“.
9. Na jednom konci spojíme k sobě a přilepíme tavnou pistolí ke špejli (stonku).
10. Na květy můžete použít různé barvy. Krásné jsou i žluté, červené nebo růžové.

Hotové květy poslouží jako dekorace ve váze, jako zápich do květináčů apod.

Irena Volfová, DiS.

Základní škola Truhlářská, Karlovy Vary

Kočičí slečny

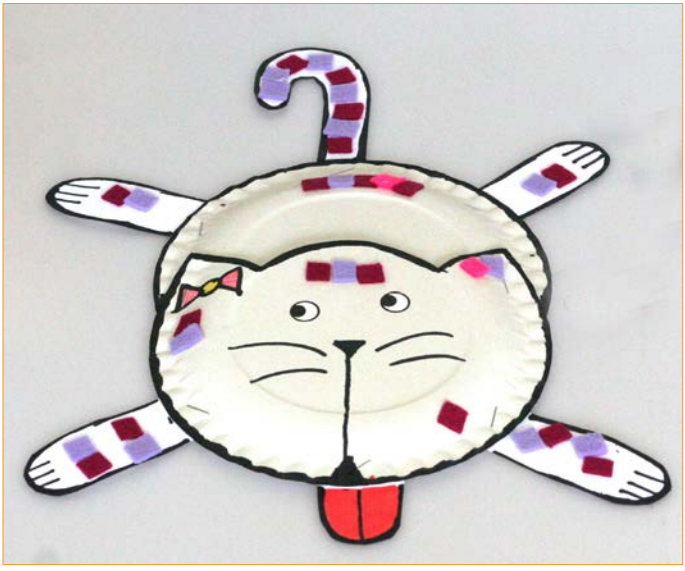

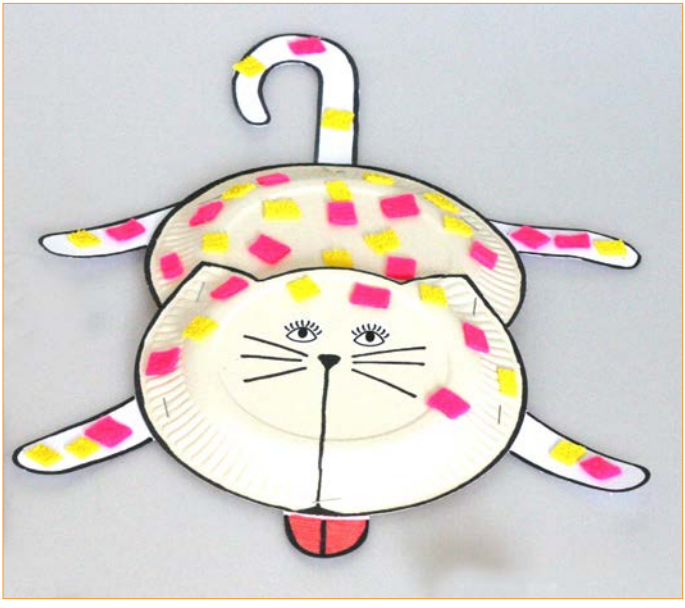

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- 2x bílý kulatý papírový talíř
- 1x bílá čtvrtka
- zbytky červené čtvrtky (na jazýček)
- zbytky látek nebo pěnové gumy
- lepidlo Herkules
- černý fix
- šablony hlavy, tlapek, ocásku a jazýčku

Stručný popis práce:

1. Z jednoho z papírových talířů pomocí šablony vystřihneme hlavu kočky.
2. Z bílé čtvrtky vystřihneme také pomocí šablon čtyři stejné tlapky a ocásek.
3. Z červené čtvrtky vystřihneme jazýček.
4. Pomocí černého fixu obtáhneme kontury kočičího těla.
5. Namalujeme drápky na tlapky.
6. Na hlavu čumáček.
7. Namalujeme oči.
8. Lepidlem nalepíme na tělo kočky (jeden z talířů, který jsme nestříhali) hlavu a ze spodní strany tlapky, ocásek a jazyk. Pozor na nalepení správné strany tlapek, konturou nahoru. Lepené díly můžeme zajistit sešívačkou.
9. Kočičku dozdobíme různobarevnými kousky pěnové gumy nebo nastříhanou látkou ve tvaru čtverečků.
10. Vše řádně přilepíme.
11. Můžeme domalovat mašličku... dle dětské fantazie.
12. Hotovou kočičku můžeme pověsit za ocásek na kličku na okně, my jsme si je pověsili na natažený provázek. Vynikne i nalepená na dveřích.

Irena Volfová, DiS.

Základní škola Truhlářská, Karlovy Vary

Včela na plástvi medu

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- kreslicí karton formátu A4
- bublinková fólie
- temperová barva – okrová
- krepový papír – žlutý
- lepidlo na papír
- slabý světle modrý papír
- černá úzká fixa
- silná čtvrtka
- vlna – černá a žlutá
- pečicí papír
- pohyblivá očička – 2 kusy
- hnědá pastelka – silná

Stručný popis práce:

První varianta:

1. Bublinkovou fólii natřeme širokým štětcem okrovou temperovou barvou.
2. Otiskneme do středu kreslicího kartonu A4.
3. Podklad necháme zaschnout.
4. Ze žlutého krepového papíru natrháme a zmuchláme kuličky.
5. Kuličky nalepíme na natisknutý vzor.
6. Ze světle modrého papíru vystřihneme křidélka.
7. Přilepíme na kuličky (těla včely).
8. Černou úzkou fixou dokreslíme detaily včely (nožičky, hlavu, tykadla).

Druhá varianta:

1. Připravíme podklad (bod 1. až 3.).
2. Ze silné čtvrtky vystřihneme oválné tělo včely (nejlépe zubatými nůžkami).
3. Tělo omotáme střídavě černou a žlutou vlnou.
4. Omotané tělo přilepíme na podklad.
5. Z papíru na pečení vystřihneme křidélka.
6. Přilepíme k tělu včely.
7. Můžeme dolepit pohyblivé oči nebo je dokreslit černou fixou.
8. Obrázek olemujeme silnou hnědou pastelkou.

Gabriela Žáková

Základní škola Jeseník

Hudební nástroje

Použitý materiál (případně množství na 1 výrobek):

- kreslicí karton vyšší gramáže, formátu A3
- nůžky
- lepidlo Herkules
- inkoust – modrý
- silnější štětec
- inkoustový zmizík
- starý vzorník na dřevo, popř. tapeta s motivy dřeva
- silnější jehla
- bavlnka
- černý fix

Stručný popis práce:

1. Kreslicí karton natřeme po celé ploše modrým inkoustem.
2. Podklad necháme důkladně zaschnout.
3. Pomocí zmizíku kreslíme na karton hudební motivy – různé druhy not, houslové klíče... to vše bude tvořit podklad.
4. Ze starého vzorníku nebo tapety se vzorem dřeva vystřihneme zvolený dřevěný strunný nástroj – housle, kytaru, basu... menším dětem můžeme vytvořit šablony, které si obkreslí.
5. Nástroj nalepíme na náš inkoustový podklad.
6. Dokreslíme detaily černým fixem – kolíčky, hmatník, rezonanční otvory.
7. Silnější jehlou si připravíme otvory na protažení strun – v horní i spodní části.
8. Navlékneme si jehlu barevnou bavlnkou a ze spodní strany začneme „natahovat struny“.

Hotový obrázek si můžeme dát do rámečku – papír, dřevo, karton, dle možností.

Gabriela Žáková

Základní škola Jeseník

Závěrem

Od rukou k srdci

I dnes jsou pro mnohé lidi u nás ty tisíce žen, které každý všední den v týdnu mnoho hodin věnují klukům a děvčatům ve školních družinách po celé republice, pouhými „družinářkami“. Tedy těmi, které stojí na nejnižším stupínku činností, jež se snad ani za pedagogické nedají považovat a jsou spíše jakousi „sociální službou“, poskytovanou dnešním přezaměstnaným rodičům. V Národním institutu pro další vzdělávání to ale vidíme úplně jinak.

Jejich činnost nepokládáme jen za nějaký výplněk volného času dětí mladšího školního věku. Jsou důležitou součástí zájmového vzdělávání, kde naplňují své skutečné poslání.

Ostatně název jejich profese – vychovatelka – totiž přesně vystihuje, oč v jejich poslání nezastupitelně běží: systematicky napomáhat tomu, aby z našich dětí vyrůstaly rozvinuté, morálně zdravé osobnosti. To je v dnešní době úkol nadmíru důležitý – a nebojím se říci – strategický z hlediska budoucnosti nás všech. Děti, jimž se řadu let věnují, prožijí nepochybně své životy ve světě, který se od toho našeho současného bude podstatně lišit. Aby v něm obstály, musí zvládnout nejen řadu dovedností a osvojit si množství znalostí, ale musí být schopné nasměrovat svůj život k cíli, který za to opravdu stojí, a musí mít morálně volní vlastnosti, které jim také umožní k tomu cíli opravdu směřovat. A v tom všem jim právě ony mohou zásadně napomáhat. Mohou být těmi, které poskytnou jejich zrající svobodě přátelský korektiv i moudrou oporu jejich nadějím.

Velmi konkrétně to dosvědčují i nápady na všemožné rukodělné činnosti, které přináší tato příručka. U jejího zrodu byly Celostátní semináře vychovatelek a vychovatelů ŠD a ŠK (od roku 2007), později rozšířené o ukázky z činnosti. Ty přerostly z výstavky v rozsáhlou výstavu, která se stala podkladem pro historicky první publikací aktivních a tvořivých vychovatelek. Je v ní téměř osmdesát námětů. Najdete v ní výtvory jednoduché, které určitě zvládnete i vy bez větší zkušenosti. Možná něco podobného samy s dětmi děláte – a pokud ne, pak si řeknete: „Že nás to samotné nenapadlo.“ Jsou tam ale i náměty, které prozrazují jak dlouholetou zkušenost autorek s podobnými činnostmi, tak schopnost vidět dál než jen k samotné rukodělné činnosti. Proto tu kromě spousty různých jednoduchých dekorativních drobností najdete i velmi pěkné postavičky pro betlém, malé modely hudebních nástrojů či včelích pláství, a dokonce i propracované postavičky k příběhům Harryho Pottera.

To také napovídá, že kromě rozvoje dovedností, které jsou při těchto činnostech na první pohled zřejmé (zejména jemné motoriky, práce s jednoduchými nástroji a materiály), a rozvíjení tvořivosti a fantazie s tím spojené, poskytuje tato činnost podporu dalších kompetencí. Předně mohou být úvodem k malým lekcím estetiky, vstupem do světa krásy, jejího prožívání i uvažování o tom, co v nás krása všechno může vyvolávat. Řada výtvorů má soužit jako dárek. A už jsme hned u důležitého tématu: Proč si vlastně dárky dáváme? Co znamenají? Co jimi druhým říkáme – a oni nám? Úplně nenásilně tak uvedete děti do symbolického jazyka, s nímž mají dnes potíže

i mnozí dospělí. A pak jsou tam už zmíněné výtvory, které mohou být přípravou k nějakému dalšímu pokračování: poznání přírody, vyprávění či hranému příběhu. Tak se před dětmi otevře kromě sféry rukodělné tvořivosti i rozlehlá oblast lidských činností, vztahů, tradic i dějů v přírodě. K tomu všemu vám všem přeji dostatek trpělivost, odvahy i důvěry ve smysl vašeho poslání. A samozřejmě také porozumění a podporu těch, které máte kolem sebe, i těch, kteří rozhodují o vaší pracovní dráze. Mohl bych vám popřát, aby vás děti příliš nezlobily, ale daleko víc vám přeji, aby si aspoň některé z nich na vás po letech vzpomněly jako na někoho, kdo v jejich životě sehrál důležitou roli.

Jiří Zajíc
Odborný garant projektu
Prolínání formálního a neformálního vzdělávání,
skaut a publicista

Závěrem

Zájmové vzdělávání má svá specifika a je pro jeho účastníky v mnoha ohledech unikátní. Formální vzdělávání na základní škole znamená převahu naukových předmětů a v daleko menší míře pak výchovné předměty, které napomáhají rozvoji manuální zručnosti, jemné motoriky a dalších činností tolik potřebných pro život. Právě zde je zásadní a nezastupitelná role zájmového vzdělávání, které bylo do školské legislativy začleněno v roce 2005. Vlastní činnost vychovatelů a vychovatelek ve školních družinách i klubech rozvíjí u dětí z přípravných tříd a žáků základní školy tvořivost, kreativitu, fantazii i manuální zručnost. To jsou dovednosti, které nás provázejí naším životem. Snahou autorek bylo představit alespoň malou část aktivit ze vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“, realizované právě v zařízeních pro zájmové vzdělávání – zejména pak ve školních družinách. Prezentované výrobky jsou dokladem nesmírné trpělivosti a umu všech zúčastněných a byly vybrány z mnoha prací. Jedná se skutečně o zlomek všech možných nápadů, které rozvíjejí osobnost dětí. Mnohým začínajícím kolegům mohou být tato dílka inspirací v další práci.

Mgr. Petr Kořenek
Ředitel ZŠ Vsetín-Luh;
spoluzakladatel Asociace vychovatelek a vychovatelů
školských zařízení

Vybraly a uspořádaly Jitka Rydvalová a Jana Deduchová
Nápady, náměty, inspirace
nejen pro vychovatelky školních družin

Obálku navrhl a sazbu provedl Jaroslav Šťastný
Fotografie Miroslav Holý
K vydání připravila Hana Kalinová
Vydal Národní institut pro další vzdělávání,
Senovážné náměstí 25, 101 00 Praha 1, v roce 2019
Vytiskla tiskárna Optys, spol. s r. o., Dolní Životice
Vydání 1.

ISBN 978-80-7578-010-2